

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Адреса: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK VII. Ч. 129. ВІТОРОК, 27. ЖОВТНЯ 1925. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, OCTOBER 27th, 1925. No. 129. VOL. VII.

ГРЕЦЬКІ ВІЙСЬКА РОЗПОЧАЛИ НОВИЙ НАСТУП НА БОЛГАРІЮ.

Греція вислає великі контингенти війська до болгарського кордону; Греки займають нові місцевості.

СОФІЯ, Болгарія, 24. жовтня. — Болгарська телеграфічна агенція сповіщає, що Греція дає великі контингенти війська до болгарського кордону. Це є ознакою, що Греки мають намір збільшити поле своєї теперішньої офензиви. Болгарський уряд каже, що Греки увійшли в болгарську територію більше як сім миль на просторі 20 миль. Урядово оповіщено вчора, що за два дні боротьби 25 болгарів зістало убитих, 15,000 остало без даху над головою і 240 квадратних миль болгарської території окуповано Греками.

звідомлення з Софії, що вчора ввечері Греки відновили свій наступ на Болгарію коло македонського кордону і знову бомбардували місто Петрич.

ВИДЕНЬ, 24. жовтня. — Непотвержене звідомлення з Софії каже, що Греки відновили свій наступ на східному березі ріки Струма і заняли Мельник, славний осередок продукції вина. Мельник лежить пару миль на північ від Петрича, який Греки бомбардували і включили в свою окуповану територію.

ВИДЕНЬ, 24. жовтня. — Нішні депеші з Софії кажуть, що "в сусідстві Сальонік" розпочався новий грецький наступ.

БОЛГАРІЯ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЛІГИ НАЦІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ.

Софійський уряд пропонував Греції утворення мішаної комісії, однак не дістав на це ніякої відповіді.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 23-го жовтня. — Секретаріат Ліги Націй одержав від болгарського міністра закордонних справ Калова телеграму, в якій сказано, що грецькі війська увійшли вісім кілометрів на болгарську територію. Болгарія, сказано далі в телеграмі, три рази пропонувала Греції утворення мішаної комісії, яка в добрий спосіб полагодила би прикордонний інцидент, однак не одержала від грецького уряду ніякої відповіді.

ЛОНДОН, 23. жовтня. — Депеша з Атен каже, що болгарський представник відідав грецьке міністерство закордонних справ і прем'єра Пангалоса та пояснив, що Болгарія бажає, щоб демір-гісарський інцидент був розслідений мішаною комісією. Французький міністер також відідав грецьке міністерство закордонних справ, де його повідомлено, що наміри Греції є мирні та що Греція бажає по приятельськи поладати спір з Болгарією.

ЛІГА НАЦІЙ РОЗБИРАЄ СПІР МІЖ ГРЕЦІЄЮ А БОЛГАРІЄЮ.

Бріан скликав на понеділок засідання ради Ліги Націй і приказав Болгарії і Греції застановити війну.

ПАРИЖ, 23. жовтня. — Машинерія Ліги Націй пішла нині в рух, щоб не допустити до балканської війни. Арістід Бріан, член президії Ліги, на якому мається розглядати причину спору, що нагло виник між Грецією а Болгарією. Скликаючи засідання ради Ліги, Бріан звернувся також до грецького і болгарського урядів, щоб вони вислали своїх представників на засідання та здержалися на той час від

дальших воєнних кроків. Півурядовий комунікат з Софії каже, що болгарський уряд покладає налію на свій апель до Ліги і не буде відповідати на грецькі домагання. Болгарська легатія в Парижі також видала заяву, в якій заперече, що софійський уряд має намір проголосити війну, якщо грецькі війська остануть на болгарській землі. В заяві сказано, що Болгарія не може підприняти такого кроку з огляду на її роззброєння на підставі мирного договору.

ЦЛОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В КИТАЮ.

ПЕКІН, Китай, 24. жовтня. — В понеділок розпочнеться тут цлова конференція, в якій візьмуть участь представники держав і китайського уряду. Сподіються, що Китайці зажадають цлової автономії, або що-найменше достаточної свободи з цла, щоб китайський

центральный уряд не потребував залежати від провінційних урядів. Розуміється, що держави не схочуть зрешти контролю над цлом в Китаю, але правдоподібно згодяться відступити незначний процент приходів з цла китайському уряду.

В Лондоні розпочався процес проти 12 комуністів

ЛОНДОНСЬКІ КОМУНІСТИ ВЛАШТУВАЛИ ПЕРЕД СУДОВИМ БУДИНКОМ ДЕМОНСТРАЦІЮ.

Поліція відбрала від демонстрантів червоний прапор і розігнала зібраних робітників.

ЛОНДОН, 24. жовтня. — В об'єднаному суді на Бов стріті розпочалася вчора розправа проти 12 комуністичних провідників, арештованих поліцією підчас недавніх наїздів. Всіх обвинувачується в підбурюванні до бунту. В часі, як в середині розпочиналася розправа, перед будинком поліційного суду зібралася велика товпа робітників комуністів, які співакали "Інтернаціонал" і "Черв. Прапор". Демонстранти мали з собою великий червоний прапор і багато написів. Поліція наїхала на демонстрантів, відбрала прапор, арештувала робітника, що його ніс, і розігнала товпу. Сер Трейверс Гомфріс виступав в суді як державний прокуратор. Він заявив, що

обвинувачених судиться як провідників і головних виконавчих урядників двох нелегальних організацій — Комуністичної Партії Великої Британії і Ліги Комуністичної Молоді Великої Британії. Обі ці організації, сказав він, одержують прикази з Москви. Прокуратор далі заявив, що обвинувачені старалися також намовити військо до бунту та явно проповідували гоміністичну війну. Він цитував витяги з книжок і памфлетів, виданих обома організаціями, в яких закликалося робітників повалити капіталістичну державу і зорганізувати ради. Розправу проти 12 комуністичних провідників відложено до вівторка.

ГРЕЦЬКЕ ВІЙСЬКО НЕ УСТУПИТЬ З БОЛГАРСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ.

Греція задержить окуповану територію, поки болгарський уряд не сповнить грецьких домагань.

АТЕНИ, Греція, 23. жовтня. — Грецький уряд видав приказ своїм військам, щоб вони застановили наступ на Болгарію, якщо Болгарія не будуть робити дальших спроб заатакувати їх. Грецькі війська не уступлять зі своїх позицій на болгарській території, поки Болгарія не дасть дефінітивної і вдоволяючої відповіді на домагання Греції щодо відшкодування і перепросин за розпочаття воєнних кроків. Грецький уряд не вважає, що його нота до Болгарії є ультиматом. АТЕНИ, Греція, 24. жовтня. — Грецький прем'єр Пангалос заявив в інтерв'ю, що Греція задержить окуповану болгарську територію, поки Болгарія не сповнить грецьких домагань. На випадок несповнення цих домагань Греція може розпочати дальшу акцію, щоб добитися свого, сказав Пангалос.

УРЯД ГРЕЦІЇ ГОДИТЬСЯ НА ПОСЕРЕДНИЦТВО ЛІГИ НАЦІЙ.

ПАРИЖ, 24. жовтня. — Греція прийняла нині пропозицію Бріана, щоб Ліга Націй полагодила грецько-болгарський спір, і назначила свого міністра в Парижі М. Карапаноса грецьким представником на понеділкові засідання ради Ліги Націй. АТЕНИ, Греція, 23. жовтня. — Грецькі війська, займаючи сім сіл коло македонського кордону, захопили 25 болгарів, а також окупували пости Демірхану в околиці Демір-Гісару. СОФІЯ, Болгарія, 23. жовтня. — Депеша до болгарської телеграфічної агенції, каже, що в додатку до Петрича грецькі війська бомбардували болгарські села Марекостіново, Марінополе і Долина Струма. Болгари залишили Марекостіново. ЛОНДОН, 24. жовтня. — Депеша з Болгарії доносить, що грецька артилерія через 24 години бомбардувала місто Петрич і в наслідок того з міста остали лише руїни.

ПІДЧАС БУРІ ЗГИНУЛО 1,000 ЛЮДЕЙ.

КАРАЧІ, Індія, 24. жовтня. — Страшна буря навістила перський залив і нанесла великої шкоди, якої не памятають в цих околицях. Настіпні суди перші депеші кажуть, що підчас бурі затонуло 40 кораблів і згинуло більше як 1,000 людей. В навішених бурюю портах здовж Перського заливу панує великий хаос. З огляду на величину нещастя, перші відомості про шкоди і втрати в людському житті є неточні. СТ. ДЖАНС, Ньюфавнленд, 24. жовтня. — Минулої ночі північно-східне побережжя Ньюфавнленду навістала сильна буря, підчас котрої затопилося багато рибачьких човнів і були втрати в людському житті.

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ ПРО ЗАМАХ НА ЖИТТЯ ВОЙЦЕХОВСЬКОГО.

Соціаліст Бадт каже, що бомбу на польського президента кинув український комуніст Ольшанський.

ВАРШАВА, 22. жовтня. — В Польщі знову вишла тепер наверх справа невдалого замаху на життя президента Войцеховського у Львові минулого року. На знізання балетової танцюристки Пастернак поліція арештувала жидівського студента Штайгера, який втік після кинення бомби на Войцеховського. Штайгер заявляє, що є невинний, а втікав тому, щоб спасти своє життя. Жидівське населення в Польщі вважає Штайгера мучеником і докладає всіх старань, щоб його увільнити. Кримінальний суд знайшов достаточні докази проти Штайгера і передав справу звичайному трибуналові. Тепер, коли справу відновлено, сензація викликала відомість, що соціалістичний посол німецького парламенту Бадт вніс інтерпеляцію в парламенті, запитуючи уряд, чому Німеччина дозволяє на процес проти Штайгера, коли вона дуже добре знає, хто є винником замаху на життя Войцеховського. Бадт заявив, що нема сумніву, що бомбу на Войцеховського кинув український комуніст Теофіл Ольшанський, якому допомогли німецькі консулянти втіти з Польщі. Польський уряд доручив своїй амбасаді в Берліні розслідувати реверсії соціалістичного посла Бадта.

РІФИ АТАКУЮТЬ ФРАНЦУЗЬКІ ТА ЕСПАНСЬКІ ВІЙСЬКА.

В районі Альгумасу Ріфи напали на еспанський гарнізон з 46 людей і вибили його до ноги.

ЛОНДОН, 23. жовтня. — Кореспондент Райтера в Гібральтарі телеграфує, що помімо недавніх успіхів французьких і еспанських військ в Мароко, позиції Еспанців в Мелілі та Французів на східному фронті не є зовсім певні. Настіпаючи до Гібральтару звідомлення доносять про легкі побіди Ріфів над Французями й Еспанцями, про що зовсім не згадується в офіційальних комунікатах. І так минулої неділі, близько місяця злуки французьких та еспанських військ на східному фронті, Ріфи заатакували Французів і відібрали від них чотири повні батареї. Однак на підмогу Французам поспішили еспанські літаки і три гармати відібрали назад. Той самої ночі еспанський пост в районі Альгумасу був заатакований Ріфами, убраними в уніформи еспанських тубільних жовнів. Цілий еспанський гарнізон з 46 людей вбито до ноги, за виймом команданта. Втрати Еспанців коло Альгумасу подають урядово на 1000 людей.

НІМЕЦЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ВІДКИНУЛИ ЛЬОКАРНСЬКІ УГОДИ.

БЕРЛІН, 24. жовтня. — Екзекутивна рада націоналістичної партії відкинула льокарнські договори. Це означає, що націоналістичні провідники будуть вести кампанію проти договорів. Відкинення договорів перейшло переважачою більшістю голосів. Рішення націоналістів загально здивувало німецьких політиків. В ухваленні націоналістами резолюції сказано, що Німеччина не є достаточо винагороджена за жертви, які вона понесла в Льокарно. ПАРИЖ, 24. жовтня. — Німецький амбасадор фон Геш доручив вчора німецьку відомість вести кампанію проти договору, в якій обвинувачувано Німеччину, що вона не виконала умов щодо роззброєння. Рада амбасадорів безпрочно візьме що відповідь під свої наради, так як від її звіту буде залежати в великій мірі справа евакуації Кельської зони.

ЛЬОКАРНСЬКИЙ ПАКТ НЕ ЗОБОВ'ЯЗУЄ БРИТІЙСЬКІ ДОМІНІЇ.

ЛОНДОН, 24. жовтня. — Промовляючи вчора до представників Канадської Преси і кількох інших кореспондентів, міністер закордонних справ Остен Чемберлейн заявив, що Льокарнський договір не зобов'язує британських доміній, хіба що вони добровільно прилучаться до нього. ВАРШАВА, 24. жовтня. — Заключення гарантійного пакту в Льокарні вже має добрий вплив на німецько-польські відносини. Іменно рішено не проганяти Польків з Німеччини і Німців з Польщі, які задержали своє оригінальне гогорство після лубісцитів в 1920—21 рр. і мали до 1. листопада повернути до рідних країв. Є вигляди, що в недовгому часі буде вдоволяючо поладана справа перебування польських мешканців в Німеччині і німецьких мешканців в Польщі.

ДО МОСКВИ ПРИБУВ ГЕНЕРАЛ З КАНТОНУ.

МОСКВА, 20. жовтня. — До Москви прибув вчора генерал Ку-Кан-Мен, провідник китайських революціонерів і головний командант армії Полууденого Китаю. На залізничному дворі привітали його представники Комінтерна, Комуністичного Союзу трі-чотири місяці, щоб докладно познайомитися з радянським будівництвом.

ПРОТИБІЛЬШОВИЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В БУДАПЕШТІ.

БУДАПЕШТ, Угорщина, 20. жовтня. — Тут скінчилася на днях міжнародна протибільшовицька конференція, яка мала на цілі виробити плян боротьби з комуністами. В конференції взяли участь представники крайно реакційних організацій з 14 країн. Російську контрреволюційну еміграцію заступав барон Врангель. Конференція тревала два тижні і відбувалася при закритих дверях.

БРИТІЙСЬКА АРМІЯ ЗАБЕРЕСЯ ДО ВІСБАДЕНУ.

КЕЛЬН, Німеччина, 24. жовтня. — Бритійська надренська армія дістала приказ забратися до Вісбадену так скоро, як лише можливо. Вісбаден лежить на правому березі Рену, 80 миль на південний схід від Кельну (Кольонії).

ЛЬОКАРНСЬКИЙ ПАКТ — ПОБІДА АНГЛІЙ.

МОСКВА, 19. жовтня. — Радянська преса, пишучи про закінчення гарантійного пакту в Льокарно, характеризує його як побіду Англії і скріплення її впливу в міжнародній політиці в Європі.

В БОЛГАРІЇ ЗНЕСЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

СОФІЯ, Болгарія, 20. жовтня. — Уряд рішив знести воєнний стан, який був в силі від 16-го квітня ц. р., коли мала місце експлєзія в софійській катедрі.

ЛАТИНІЗАЦІЯ МУСУЛМАНСЬКОЇ АЗБУКИ.

У Ленінграді відбулась нарада визначних учених, письменників та членів Академії Наук у справі заведення латинської азбуки для мов мусулманських народів. Голова Т-ва дослідів над Сходом Павлович заявив, що це питання дозріло до своєї реалізації, тим більше, що вся інтелігенція східних народів, що входить у С.Р.С.Р., прийняла цю ідею з великим вдоволенням. В Азербайджані нова азбука вже введена. Небавком збереться у Москві конференція, в якій візьмуть участь учені зі Сходу і цю справу посунуть наперед.

Товариші! Відновляйте редактуру на "Українські Робітничі Вісті".

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Fritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

КОМПАРТІЯ А ФЕДЕРАЛЬНІ ВИБОРИ.

Під таким наголовком видав Центральний Виконавчий Комітет Комуністичної Партії Канади виборчу летючку, за підписами т.т. Дж. МекДоналда, головного секретаря і М. Спектора, голови партії.

Летючка починається висвітленням вдалого і неправдивого бою між капіталістичними політичними партіями, яким обидві вони намагаються заслунити і одурити народні маси.

Дальше, в летючці наведені найважливіші вчинки з рекордів консервативної і ліберальної партії. Партія Мієна завела конскрипції під час війни, допомогла здушити страйк в Вінніпегу, перевела протиробітничі закони про депортацію і бунтівничі виступи.

Кожну сутічку працюючих з капіталістами, кожному подію з класової боротьби капіталістична класа переповідає й освітлює в своїй пресі так, щоб свої злочини закрити або вибілити, а вину завжди зіпхати на робітничу класу; щоб працюючих, які борються за свої права, представити як яких злочинців а їхні змагання і ціди приємні й омертвіли; щоб при допомозі брехні посягти роздор і розбрат між працюючими; щоб залякати і стероризувати працюючі маси і не допустити їх до спільного виступу.

Одпокою силою, що може зламати диктатуру капіталу в працююча класа — робітники й фермери. Коли робітники в спілці з фермерами стануть класово свідомими і здецідованими провадити класову боротьбу за своє освободження, тоді тільки цій диктатурі прийде кінець.

В початках надійний вперше незалежний політичний рух фермерів, що знайшов собі вислів в прогресивній партії, зраджений корупцією Крірарів і Форків, котрі цю партію запрягли до ліберальної машини. Але фермери не повинні падати духом, тільки мусять працювати знову, щоб організувати свої сили в злучці з робітниками а не лібералами.

Комуністична Партія Канади поправа кандидатів Канадської Партії Праці, але заявляє отверто, що робить це тому, бо вірить, що спільна акція навчить робітників потреби революційної політики. Партія заявляє, що тільки прийняті принципи і платформи комунізму може doprowadити до повалення капіталістичної системи і встановлення робітничо-фермерського правительств за задля зрештою організації суспільства на соціалістичних основах.

Националізація копалень і залізниць без відшкодування і над робітничою контролею. Властники копалень та залізниць і так ніколи не працюють масам за багато, без того, щоб їм це платили відшкодування до кінця їхнього галапасного життя. Що-ж до контролю, то нам вже відома демократична контрола, яка є контролею правительственої бюрократії.

Националізація банків. Оподаткування капіталу. Знищення воєнного довгу, від якого проценти з'їдають більше як одну третину доходів цілої країни і йдуть, між іншим, в кишені освободжених від податку власників фондів. Скасування проценту від всіх фондів, що перевищують вартість п'ятих тисяч доларів.

Асекурація безробітних. Праця або повне удержання для безробітних. Безплата державна асекурація проти безробіття. Мінімальна заробітна плата \$25 на тиждень.

Вісім-годинний день і п'ятигодинний тиждень праці. Заборона жовтими війська в індустріальних спораз. Де правительств дозволяє приватним корпораціям втручувати їхню власну приватну оборону поліцію, там повинні бути дані робітникам рівні права на організування робітничих оборончих рухів.

Політична свобода акції для трейд-юній. Скасування заборони трейд-юнім давати гроші на фонди політичної кампанії.

Скасування всіх протиробітничих законів. Скасування тих параграфів в кримінальному кодексі, що відносяться до так званої бунтівничої пропаганди і депортації, а також заперещання правительственої шпіонажі проти робітничого руху.

Скасування сенату. Скасування всіх виборчих депозитів. Националізація без дискримінації. Заперещання політики дискримінації натуралізаційних

властей проти аплікантів зацікавлених в приналежності або симпатях до робітничого руху.

Повне визнання Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Кредитування і уділення позичок Радянським Республікам так як іншим країнам, щоб допомогти усунути безробіття в Канаді. Канадський промисел може тепер продукувати далеко більше, чим цього потрібно для з'ужиття в себе дома.

Проголошення цілковитої незалежності Канади. Повна компетенція федеральної легіслатури і судівництва в соціальному законодавстві (вісім-годинний день праці, асекурація проти безробіття і т. д.). Відмова від участі в брїтійських і інших імперіалістичних війнах.

ВИКОНАЙМО НАШЕ ЗАВДАННЯ В МІСЯЦЮ ЛИСТОПАДІ.

Український Агітаційно-Пропагандовий Комітет Комуністичної Партії Канади оцим закликає всіх українських членів партії, як також все членство наших братніх організацій і всіх симпатиків наших організацій до ширшої праці в місяці листопада в користь нашої робітничо-фермерської преси.

Про значіння робітничо-селянської преси для трудящих мас взагалі, а нашої для українських робітників та фермерів в Канаді з'окрема, писалося вже обширно і ледви чи потрібно нам до сказаного ще щось додавати. Але ми бажаємо підчеркнути, що під теперішню хвилю загостреної боротьби між працюючими й вискукувачами, між поневоденими й гнобителями по всьому світі, яка в деяких країнах розгортається в бої на життя або смерть, значіння робітничо-фермерської преси збільшується в тисячі разів.

Кожну сутічку працюючих з капіталістами, кожному подію з класової боротьби капіталістична класа переповідає й освітлює в своїй пресі так, щоб свої злочини закрити або вибілити, а вину завжди зіпхати на робітничу класу; щоб працюючих, які борються за свої права, представити як яких злочинців а їхні змагання і ціди приємні й омертвіли; щоб при допомозі брехні посягти роздор і розбрат між працюючими; щоб залякати і стероризувати працюючі маси і не допустити їх до спільного виступу.

Перевіривши наші організаційні і освітньо-культурні досягнення в Канаді, мусимо визнати, що їх ми завдаємо в першій мірі нашим часописам. Коли-ж так, то без сумніву, що від них залежить і наш дальший

БЕЗБОЖНІ ДІЛА БОЖИХ СЛУГ.

Багато людей вірять ще, що монахи — святий чоловік, він посвятився богам. Тимчасом вчинки, що час від часу трапляються серед тих побожних людей, викривають нам, що та їх "святість" далеко не така, як про неї думають побожні люди.

Недавно ми подавали на сторінках "У.Р.В." за львівським "Діном" про подію в польському монастирі о.о. Кармелітів у Львові, що дуже споріднена з "блаженою пам'яттю" подією ксьондза Мацоха. А саме, в тому монастирі польський монах Копач зарубав сокиркою ксьондза Іцеца.

Тепер українські газети приносять дещо більше відомостей про цей мурд, але знову таки дуже скромні, бо польська цензура геть поконфіскувала. Українські газети кажуть, що польські газети замовчують цю справу, нічого про неї не пишуть, а вбивцю Копача зробили божевільним.

Ширші відомості хтві подати орган пепівців "Дзєнік Людови", але польська цензура й тут старанно подбала, щоб нічо не вишло наверх. Але й шила в мішку не впадає, а це все-ж таки брутальний мурд. Отже по трохі викриваються цікаві тайни не тільки про саме вбивство, але

лени "Газета Пораню", зааде такі питання:

1) "Чи має так погано стоїть справа з кандидатом до монастиря, що піддає кс. Мацоха ликарським оглядам? 2) Якщо кс. Копач захворів на сифіліс не перед вступом, то чому не піддав цілківничим судам і душовий сепіарій ні одні з професії не поцікавився ним випадком цієї важкої недуги? 3) Якщо кс. Копач поводився аномально як сотрудник у Перемішлі, то навіщо писаво його в даруючу о.о. Кармелітам у Львові, замість віддати його на клініку або під обсервацію на Кульпаркі? 4) Як це було з пересудуванням й еротичними намішми з кс. Копача, який свіденник був — цілком слушно — несміливий? І для чого він падав жертвою намішом, які були так докучливі, а потім убили глазуна — кс. Іцеца? Урагувалися "жартуни" кс. Пліна з Болшоуєм і сам провіщав кс. Бонк. Ш "жарту" й бешарування в доміш о.о. Кармелітів жово нагадують сени з "Декамерону" Бочачи, де теж була горничка і кармелітанка, а не було лише сокири".

Те-ж саме "Діло" з 24. вересня пише:

"Польська преса, як хіч заступати цілу аферу ніби-то божевільним убивці, твердить, що кс. Копач — здегенерований сифілітик. Це знає гарне свідо на континенті мешкавший монастиря. Дальше чуємо, що о.о. Кармеліти мають до розпорядження півніа, бюрка, шафи — значить: цілком "бурабийсь" мейба а пів флашкі рому, яку буючи-то кс. Копач випив перед убийством, залишивши другу половину у шафі, також свідчить, що взагалі польські монахи не заробляють на небесні блага душі земним умертвляючаєм тіла".

Такі то цікаві викриття читаємо ми про діла отців духовних, котрі вчать людей пестити, молитися, а самі в монастирських мурах поють, веселяться, справляють оргії і рубабють один другого сокирами і це діється не лише в монастирі отців Кармелітів. В "Новому Часі" з 1. жовтня читаємо:

"Недавно якимсь в підземелю одного дому у Львові, в яким мівся польський жіночий монастир знайдено кілька невідомої людини. Хто це був, що згинув в підземелю монастиря — це вже лишиться на все тайною".

в останніх днях в монастирі о.о. Кармелітів у Львові, про що ми писали вже в останньому числі Польської преси розтрубили, що обійник о. Копач сифілітичний і божевільний повинув свій вчинок в приступі божевілья. Однак зв'язана о. Копача на поліції зовсім не потерпають того. Війник зов-

ОБИДВІ ВОНИ ОДНАКОВІ.

Недавно повідомлялося, що українські греко-католицькі єпископи в Галичині на чолі з митрополитом Шептицьким їздять до Варшави присягати на вірність польській державі і конкордатові.

Про це писали багато українські газети, про це з'окрема інформували своїх читачів органи українського нового автокефального греко-православ'я в Канаді.

Але сталося диво. Як-то проповідка каже: "не смійся чужій біді, бо своя за племчана". Українські газети з Галичини "Діло" і "Новий Час" привітали нам вістку, що автокефальна православна церква в Польщі також присягнула на вірність польській державі і піддалася під цілковиту контролу польсько-шляхетської влади. Тоб-то, вона шойно проголосила свою автокефалію з благословенства президента Войцеховського.

На це врочисте свято присягнули православні єпископи, прибула до Варшави делегация від царгородського патріярха, в склад якої входив митрополит із Сардос Германос.

Знакоме дещо нам привіщайте! Чи не є це той самий Германос, що помагав Свистуну в Канаді греко-православну церкву? Бо його вже давненько відкликав з Америки царгородський патріярх.

Та як-би там не було, фактом лишається, що "Укр. Голос" не повинен завидувати "Кан. Українцям" за те, що провідники греко-католицької церкви присягнули служити "вірно і правдою" польській шляхті і її державі. Греко-католицькі єпископи можуть ма-

ЛИСТ ПОСЛА ВОЙТКА ДО ПОЛЬСЬКОГО МІНІСТРА.

Супроти цього, що ізза соймних ферій немає зараз змоги скласти інтерпелляції, посол Яків Войтук з Польської Комуністичної Фракції виступав в імені Фракції до міністра справедливости листа такого змісту:

До Пана Міністра Справедливости. Від родин політичних в'язнів, які перебувають в тюрмі при вул. Баторого у Львові, отримав я телеграму, в якій прохують мене інтервювати в справі голдзівки, яка триває вже шестий день.

Згідно з інформаціями, які я отримав, справа голодівки в тюрмі при вул. Баторого представляється ось як:

Ще перед двома тижнями політичні в'язні згаданой висшеуказаной голодівку, висувачи при тому такі домагання:

- 1. відділення політичних в'язнів від кримінальних,
2. відділення молодих дівчат — політичних від протистуток,
3. 15-хвилинні відвідини для родин і усунення стіжок з кімнати для видженя,
4. людяне обходження тюремной адміністрації з політичними в'язнями,
5. людяне обходження тюремного лікаря з в'язнями (лікар Нементзевскі заявив взнаєві Крашіві, якому приписано другий спаєр, що він його дістане аж тоді, як буде догоряти),
6. неперетримування кореспонденції,
7. допущення книжок і часописів, легально видаваних в краю,
8. дозвіл уживання власних прирядів до їжі, тому, що тюремний заряд їм таких не дає,
9. частіші куплі і видавання чистого бія,
10. довші проходи (спаєри) — окремо від кримінальних в'язнів.

Поца цим домагалися політичні в'язні приспінення слідства. В наслідок інтервенції презеса суду Невядомского і судді Ангельского, які пробіщали виконати жадання політичних в'язнів, в'язні перервали голодівку з застерженням, що в разі несповнення тюремним зарядом висунених політичними в'язнями постантів, — політичні в'язні на ново обновлять голодівку.

Дня 14. жовтня минул 2. тиженевий реченець від часу перервання голодівки, а заряд тюремний помімо цього не углядявчї ані одного жадання політичних в'язнів. То-ж ввиду дажшого тривання жалких тюремних відносин, політичні в'язні були змушені обвинути знову голодівку.

З огляду на це, в імені Польської Комуністичної Фракції звертаюся до Пана Міністра Справедливости о негаче зарядження виконання слухних домагнь політичних в'язнів в тюрмі при вул. Баторого у Львові, як також о потягнення до відповідальности всіх цих, які допустилися знущань над політичними в'язнями.

Яків Войтук, посол на сойм.

РОБІТНИЧІЙ КОНГРЕС У ВІЗНИЦІ.

Кишинівська газета "Дрентата" повідомляє, що арештовані в Бужорешті члени генеральной ради румунських профсоюзів провадили далі свій конгрес у в'язнівській в'язниці. Вони написали протест проти арешту, що його копію надіслали державному комісарові, а потім почали голодівку.

В ПАЛЕСТИНІ НЕ ВІЛЬНО СТРАЙКУВАТИ.

У зв'язку зі скаргуою представників профсоюзів, арештованих за боротьбу проти страйколомства, найвищий суд Палестини пояснив, що робітники в Палестині не користуються правом страйків тому, що вони мають на меті "підбуривати одну частину населення проти другої і порушувати спокій".

Мусій.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!

МАНІФЕСТ КОМПАРТІЇ КАНАДИ В СПРАВІ ФЕДЕРАЛЬНИХ ВИБОРІВ.

До робітників північного Вінніпегу.

Комуністична Партія Канади не має свого кандидата в теперішніх виборах.

Кілька тижнів тому Г. М. Бартоломю (член Комуністичної Партії Канади) був номінований Канадійською Партією Праці як кандидат в північному Вінніпегу. Але Комуністична Партія вирішила його кандидатуру відігнати, щоб не розбивати робітничих голосів в північному Вінніпегу. Тільки об'єднана акція проти капіталістичної класи буде порятунком для робітничої класи.

В теперішньому часі дуже важко, щоб робітничі сили йшли солідними рядами проти сил капіталізму. Капіталісти знову роблять дикий атак на життєві умови робітників. Зниження платні слідує одно за другим. Безробіття знову поширюється. Проти цього наступу капіталістів на робітничі життєві умови, робітники мусять відповісти об'єднаною акцією.

Щоб допровадити до робітничої єдності у виступі проти капіталістів, Комуністична Партія Канади закликає будувати Канадійську Партію Праці — на тих самих основах, що й Бритійська Партія Праці. Всі робітничі організації, так політичні як і індустріальні, можуть злучитися в такій федеративній партії. Вона була б об'єднаним політичним висловом робітників Вінніпегу. Вона не допустила б до розколю, що в минулому так багато шкодили робітникам. Вона уможливила б великий крок робітників вперед проти диктатури банкових баронів.

Ліберальні і консервативні політики провадять свою стару гру обманювання працюючих мас. Вони устроюють їхню штучну боротьбу за тарифи, сенат і залізницю. Але їхня діяльність в минулому виявляє, що вони власне є політичними партіями банкірів, залізничоробних компаній і сталевих корпорацій. Вони доказали так словами як і вчинками, що між ними нема ніякої різниці. В Вінніпегу, Торонто, Новій Скошії і Альберті вони розбивали страйки; вони силою примушували

ваги робітників піддатися і зривали заробітну платню на право й на ліво.

Комуністична Партія Канади п'ятує ліберальну й консервативну партії, як партії капіталістичної класи. К.П.К. закликає всіх робітників голосувати під час цих виборів на робітничих кандидатів, щоб провадити кандидатів банкових баронів і сталевих королів.

Товариші робітники!

Голосуючи на робітничих кандидатів під час цих виборів попірайте також слідує домагаючись, що їх ставити Комуністична Партія Канади:

1. Скасування сенату і права заперечення гвернор-дженерала.
2. Встановлення мінімальної платні \$25 тижнево.
3. Скасування вживання військової сили під час страйків.
4. Безплатна державна асеруація проти безробіття.
5. Скасування процентів всіх приватствених фондів вартости понад п'ять тисяч доларів.
6. Націоналізація всіх головних індустрій без відшкодування і під повною робітничою контролею.
7. Вісім-годинний робочий день і п'яти-денний робочий тиждень.
8. Скасування всіх протиробітничих законів.
9. Усунення дискримінації проти аплікантів на горожанські папери, що беруть участь в робітничому русі або з ним симпатизують.
10. Повне визнання Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Вперед до об'єднаного фронту робітників проти капіталістичної диктатури.

Вінніпегський Центральний Міський Комітет Комуністичної Партії Канади.

Звільнили міліонерів-бутлегерів. — В Злучених Державах звільнено з тюрми в Атланти п'ятьох місцевих бутлегерів. Звільнено їх "на паролі". Поки що "без паролі" лишилися ще в тюрмі ситі мейор, головний шериф поліції, прокурор і адвокат міста Гері, Індіана. Тепла бутлегерська компанія.

ОТВЕРТІЙ ЛИСТ БІЛОРУСЬКИХ КОМСОМОЛЬЦІВ.

Комуністична Спілка Молоді тої частини Білорусі, що під Польщею, написала "отвертий лист до комсомолу Радянської Білорусі. В нім говориться:

"Революційний рух, що неупинно зростає на кресах, доводить до сказу польських окупантів, які ні перед чим не зупиняються, щоб знищити "білшовицьку заразу". Жаліви розправи, що творяться нині в Західній Білорусі, нічим не різняються від того терору, що запроваджують зараз буржуазні уряди Румунії та Болгарії.

Особливо лютеє дефензива в Білостоцькій окрузі, де вона гримить один район за другим, арештує не тільки комуністів та комсомольців, але також і позапартійну молодь. В місті Більському зібрано зараз не менш 700 арештованих, яких польська влада держить в жалких умовах. Мешканці Більського розповідають, що цілі дії й ночі арештованих катують, б'ють нагами та лозинами, налять розпеченим залізом, виривають волосся, замазують пальці, втикають голки під нігті, вливають в горло солону воду. Звичайно після таких катувань впадають непритомними, але це не припиняє страждань бідолах, їх обливають водою, лікують, а потім знову починають катувати.

Наш Комсомол, — говориться далі в листі, виріє серед арештів та катувань, це загартувало нас. Але все-ж наша кров холодне від того, що робиться зараз — у Більському. Ми все-ж нас це не лякає. Ми ще з більшою енергією будемо продовжати нашу роботу. Сама вона буде нашим протестом, нашою відповіддю на всі катування, всі знущання".

МАСОВІ АРЕШТИ В БЕСАРАБІ.

Орган румунських націоналістів "Романа" повідомляє, що у військових частинах у Бесарабії знову знайдено комуністичні відозви. По всій Бесарабії вчинено масові арешти.

14 РОКІВ ВІЗНИЦІ 6 ЮНАКАМ.

Лодзінський окружний суд присудив шість молодих робітників за приналежність до Комсомолу на 14 років в'язниці.

3 поля науки і техніки

ДУМАЮЧА МАШИНА.

Чоловік придумав машину, на те, щоб при її допомозі скоріше і без великої або й зовсім ніякої напруги своїх фізичних сил виконувати якусь працю. Розв'язок машин пішов дуже швидко кроком вперед. Машини стали виконувати такі роботи, які — так завжди здавалося — може тільки людська рука зробити. Тепер вже нема зіллянки, до якої не втиснулася б машина, звільняючи людську руку від праці. В останні часи це вже навіть для нікого не дивно.

А однак найновіший винахід, про який доносять з патентового бюро в Парижі, виглядає на дуже неймовірний. Це — ні більше ні менше, як штучний мозок людини, думаюча машина. Перш усього виконує вона навіть найтрудніші математичні завдання. Треба комуус обчислити докладну вагу залізної штаби, довгої на 587 міліметрів, а промірі 25 міліметрів, то вистачить потиснути тільки відповідні кнопки машини, а рахунок в одній секунді готовий. В такому разі ціла математика, навіть так звана вища, що досі доступна була тільки спеціально талановитим в тім напрямку людям, може бути доступна кожному смертельному чоловікові, що зможе покористовуватися такою машиною.

Але це ще не все. Думаюча машина подає нам як найточніші, без найменшої помилки всі історичні дати. Треба вам знати, в котрім році була французька революція, чи битва під Таненбергом, натискаєте гузик і маєте дату. Це безумовно велика поміч і велике облекшення для людського мозку. Всяке вивчення на пам'ять річей, які кінце треба пам'ятати, було б зовсім зайве, коли б чоловік міг мати таку кишеньову машинку для підручного вжитку.

Кажуть даліше, що та машина має заступити і думаючого політика. Схоже хто визнається чи зорієнтуватися в якійсь політичній ситуації, натисне гузик, а машина вже подає йому докладний політичний план.

НОВІ ВИНАХОДИ.

В. К. Зворикін, фізик з дослідних лабораторій підприємства Вестинггауз Електрик, показує на електричній виставі, яка відбувається в Гренд Сентрал, в Нью Йорку, новий винахід, який може мати велике значіння так в промислі, як і у відкриванні злочинів.

Є це електричний прилад, в якому найменша зміна світла викликає різницю в току, який знову можна перемінити на годину. Коли цей прилад, відповідно приладженій, устави в темній кімнаті, то сама тінь переміючої мимо людини, розбуджує цей апарат так, що він починає дзвонити. Ясно, що такий прилад буде вжиттєвим апаратом захорони проти вломів.

БЕЗДРОТНИЙ ТЕЛЕФОН МІЖ АМЕРИКОЮ І АНГЛІЄЮ.

В Раки Пойнт, Злучені Держави, і Роби, Англія, в найближчих днях будуть закінчені стачії бездротного телефону і буде встановлений сталлий телефонічний зв'язок.

ЧИ ПЕРШ ЛЮДЕ МАЛИ РОГИ.

Молодий британський археолог найшов над Генезарейським озером добре удержаний кістяк. Сер Артур Кейт, славний англійський антрополог досліджував докладно цей кістяк. Він каже, що той кістяк належить до раси, що жила в Палестині більше як два тисячі років перед библійним Авраамом. То був омоло 20—30 літній чоловік, плосконосий, похожий на Китайця, Кости бров такі великі, що подобали на роги. Цим пояснюється деякі міти, які оповідають про рогатих людей. На черепі кістяка пізнати виразно з'яву мозку, дуже сильно розвиненій. І центр мови добре розвинений. Це тим замітніше, що раса та була бліда до звичайного світа, як до людей. Але що вони дійсно були людьми, а не звірятами, це безперечно. На черепі видно сліди тяжкого зранення, але зовсім відліченого.

ТЕАТРАЛЬНА ПРОГРАМА ДРАМГУРТКА ПРИ У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ НА МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД.

Драматично-співацький гурток і обидві маюлолінові оркестри при Українськмі Робітничім Домі в Вінніпегу вже склали свою театральну-концертову програму на місяць листопад, весь чистий дохід з якої піде на українську робітничо-фермерську пресу.

Ця програма загалом така:

в неділю, 1. листопада — КОНЦЕРТ;
в суботу, 7. листопада, славна, не грає ще в Канаді, драма в 4-ох діях п. н. "97" (ДЕВ'ЯТЬДЕСЯТЬ СІМ). Цю драму вперше на Україні виставив Державний драматичний театр ім. І. Франка в Харкові і грав її десятки разів в одному сезоні. Це є драма, яку повинен бачити кожний український робітник і робітниця в Вінніпегу;

в неділю, 8. листопада, КОНЦЕРТ;

в середу, 11. листопада, в третю річницю смерті борців-революціонерів Степана Мельничука і Петра Шеремети величавий КОНЦЕРТ-МІТІНГ;

в суботу, 14. листопада комедія-драма в 3-ох діях п. н. "НА ПЕРЕЛАЗІ". Штука дуже гарна і на американській землі ще не грає;

в неділю, 15. листопада — КОНЦЕРТ;

в суботу, 21. листопада нова драма в 4-ох діях п. н. "ТЕРНОВИЙ КУЩ";

в неділю, 22. листопада — КОНЦЕРТ;

в суботу, 28. листопада, нова драма в 5-ох діях. Т. М. Ірчана, з революційної боротьби в Східній Галичині п. н. "ПІДЗЕМНА ГАЛИЧИНА", яка невдовзі вийде з друку.

Крім цього, в середу, 25. листопада відбується велика розгравка гарних і корисних річей і того самого вечера Драмгурток відіграє одноактківку.

Ось така вкортіша програма Драмспівгуртка при Укр. Роб. Домі в місті Вінніпегу на місяць листопад.

ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД ДЛЯ ПРЕСИ! — це наш ключ. І з цим ключем ми звертаємося до всіх драмгуртків при відділах ТУРФДім і при робітничих та фермерських товариствах по цілій Канаді.

Товариші і товаришки! У нас в Вінніпегу також є ще довг на Укр. Роб. Домі. Крім того, наш відділ платить високі податки та асеруацію. В додаток до того, тепер відбувається напрува будинку, яка коштуватиме 800 доларів. Але коли вде мова про втримання і зміцнення а головню про забезпечення існування нашої преси — ми кажемо, що РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКА ПРЕСА ПЕРША!

Те-ж саме скажіть і ви по цілій Канаді:

ЦІЛИЙ МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ!

Керуюча Рада Драмспівгуртка.

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одинока газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видється лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надіється помочі, лише від тебе. Тому прислав передплату і скільки зможеш на пресовий фонд, а цим сповниш свій найголовніший обов'язок!

ВСЯЧИНА.

Боятся фотографії гробу Ботвіна. — Польська поліція арештувала брата розстріляного комуніста Ботвіна, за те, що він фотографував могилу свого брата. Поліція каже, що ті фотографії мали бути вжиті для пропаганди.

Панська жылка трясеться навіть перед фотографіями могил розстріляних нею комуністів.

Добрий зарібок. — Папаримський проголосив 1925 рік — "святим роком". Для власників гостиниць в Римі, а головню для самого папи, цей рік дійсно був святим, бо Рим відвідало 3 мільйони туристів, які лишили сотки мільйонів грошей.

Хочуть Форда на круля. — Американські газети доносять, що Польща хоче зривити Генри Форда своїм крулем, аби тільки він відбудував господарство та фінанси Польщі.

Навчання релігії з газети. — Соливан, заступник шкільного директора в стейті Нью Йорк, каже, що релігії в школах можна вчити, обмишувати конституційні заборони, в той спосіб, що замість говорити дітям про бога, біблію, талмуд, коран, читати їм новинки з газет і пояснювати з релігійної точки погляду.

Українська робітнича преса не означає сили і свідомости робітництва. Памятайте про пресовий фонд і відновлення передплати!

В обороні робітничо-селянських героїв Мельничука і Шеремети

Продовження*)
Про це т. Мельничук розказував і показував навіть призначення Губ. Парг. Комітету мені та моїм співтоваришам по помешканню: дрови Рост, Заклинському, дрови Омеляновичу Палієву, медикові Корнилову Гаврилову і Семенові Ткачівському — всі Галичани, які живуть по сьогодні. Це мало місце при вул. Пятакова 98, в Києві, в помешканню Тобілевичової, дружини пок. укр. письменника-драматурга Івана Тобілевича (Карпенка-Карого), де я мешкав цілий час моего перебування в Києві в 1921—1922 рр. Про все це т. Мельничук теж пізніше писав мені з Бердичева, бо переписувались ми дуже часто. В той час почта між Україною і Польщею ще не була добре налагоджена і я був тим зв'язковим, що переслав листи т. Мельничука до його рідних в Галичині і одержував відповіді відти та переслав т. Мельничукові в Бердичеві. Щоб листи певно доходили і не наражали рідних т. Мельничука та моїх на неприємності з польською владою, я переслав за допомогою знайомих моєї дружини, членів чехословацької місії (консуляту) в Києві, всі листи до Чехії, а з Чехії йшли вони в Галичину. Також-ж дорогою одержували відповіді з П'ядки, коломийського повіту. Цим самим я найкраще знав настрої, думки та працю т. Мельничука. Значить, не приватними лекціями заробляв Мельничук на життя, а так, як записав адвокат Др. Ст. Баран в тюрмній келії з уст самого Мельничука: "служив, як член районної комісії по націоналізації земель для цукрової промисловости на Україні". Не треба думати, що коли це було в 1921 р., то цього вже ніхто не знає або забув. Для кращого перевірення цього факту відсилаю па-

на Лещина до всіх галицьких і американських газет, які після розстрілу 11. листопада 1922 р. подали життєписи т.т. Мельничука і Шеремети.

Про період життя Мельничука від жовтня 1922 р. до 11. листопада 1922 і його смерть, ось що каже життєпис, списаний оборонцями в Чорткові:

"Мельничук був членом районної комісії по націоналізації земель до жовтня 1922 р., коли разом з пок. Іваном Цепком і пок. Петром Шереметом вступив до боевого відділу, який дня 22. жовтня 1922 р. під проводом пок. Цепка перейшов Збруч під Кудринцями і дістався на терен Східної Галичини в силі 12 людей. Зловлений під Устемком коло Заліщик дня 26. жовтня 1922 р. дістався в руки польської влади, яка дня 1. листопада 1922 р. відставила його до в'язниці окружного суду в Чорткові. Вироком наглого суду в Чорткові з дня 11. листопада 1922 р. засуджено його разом з пок. Петром Шереметом на смерть і розстріляно того ж дня о год. 3.15 сполудня на повірню в'язниці окружного суду в Чорткові. Помер з піснею Третього Інтернаціоналу на устах".

(Про спів Інтернаціоналу буду говорити далі).

Петро Шеремета.

"Селянський син, уродився 22. січня 1897 р. в Пукові, пов. Рогатин. Вчився в бережанській і рогатинській гімназіях, матуру здав в 1916 р. в Станиславові. В 1914 р. вступив, як доброволець до У.С.С. В тім полку брав участь в боях у Львові і на польському фронті 1918 та 1919 рр. Дня 1. березня 1919 іменований четарем У.С.С. По переході за Збруч, брав участь в боях проти Денікіна під Уманем. Дня 10. жовтня 1919 попав в денікінський полон, відки по 10 днів утік. Дня 24. березня 1920 р. разом з 1-шою бригадою У.С.С. вирушив на протиполь-

ський фронт під Чуднів на Волині. Підчас відступу червоних військ відступив за Дніпро до Перяслава, де 1. травня 1920 іменовано його командіром куріня. Цей курінь прилучено описія до 44-тої червоної дивізії. В часі наступу радянських військ на Польщу, літом 1920 р., як командир куріня, здобув своїм курінем Володимир Волинський і Грубешів та визначився разом з курінем в багатьох битвах, за що навіть одержав часті похвали від начальника червоного командування. В часі відвороту радянської армії опинився з курінем в Житомирі. В травні 1921 р. курінь прилучено до 402-го галицького червоного полку в 45-тій дивізії і 7. червня 1921 Шеремета переїхав з своїм курінем до Уманя, в серпні до Сквирі, а в вересні 1921 до Бердичева, де був куріним командіром II-го куріня 402-го галицького червоного полку. Як командир куріня стаяв залогом з курінем в Самгородку аж до лютого 1922. Тоді перейшов з курінем до Бердичева і був там до травня 1922 р., коли цей полк розформовано. По розформуванню полку Шеремета вступив на службу, як учитель української мови і літератури до української гімназії в Бердичеві. Там вчив аж до половини жовтня 1922 р., коли ті разом із пок. І. Цепком та пок. С. Мельничуком перейшли з боевою частиною на терен Східної Галичини.

Вироком наглого суду в Чорткові з 11. листопада 1922 р. засуджено його на смерть і розстріляно того-ж дня о год. 3.20 сполудня на повірню в'язниці окружного суду в Чорткові. Останній його оклик був: "Хай же Революції! Хай же народ! Хай же Україна! Стрільай!!!"

Стільки про П. Шеремету з життєпису, списаного в тюрмній келії в Чорткові перед розстрілом. Адвокати проф. др. В. Старосельський і др. В. Баран живуть по сьогодні і я радо послужу навіть їхніми адресами, аби переконатись, що в цих життєписах нема ані одного видуреного слова. Впрочім — ці життєписи були віддруковані в усіх українських газетах Галичини в листопаді 1922, а в моїх перекладах в чеській і німецькій закордонній пресі з листопада 1922 р.

Але поверніть ще до життєпису т. П. Шеремети. Пан Д. Д. Лещина пише про него, як і про Мельничука, що він, по переході Укр. Галицької Армії борючись проти більшовиків. Тим часом це така-ж неправда, як і про Мельничука. Тов. П. Шеремета від початку існування 1-ої бригади У.С.С. був в 1-ій сотні, 1-го куріня, що

зався "Курінь смерті", 1-го полку У.С.С. За Збручем, після півтора-місячного постою 1-ої бригади У.С.С. в липні і серпні 1919 р. в Кам'янці на Поділлі і його околиці, бригада була перекінена в перших днях вересня 1919 на фронт під Валнярку. Ситуація була така: з полудневого сходу насувалася денікінська армія, а з полудня від Одеси, пробивалась відрізана 12-тисячна армія червоних військ, під командуванням начальника Якоря і тодішнього Народного Комісаря В. П. Затонського. І власне проти цих 12-тисяч червоних, петлюрівське командування кинуло й 1-шу бригаду У.С.С. Всі були переконані, що червоні, окружені з усіх боків, з полудневого сходу денікінцями а з заходу й півночі петлюрівцями та Галичанами, здадуться в першому бою, або будуть розбиті на прах. 14. жовтня 1919 ранком, біля станції Демківка, на шляху Валнярка—Умань, проти відступаючої одеської червоної групи був кинений III-й курінь У.С.С. і дві батареї артилерії, але — на відвоичу всім, червоні не тільки що не здалися, а розбили III-й курінь У.С.С. із значними втратами для него в убитих та ранених і — захватили одну батарею У.С.С. Після цього сполучили пішли далі і за якийсь час пробілися під Київ, захватили його від денікінців на кілька годин та переправились через Ірпень до своїх.

Цей смілий похід подивляла всі більші військової стратегії, особливо штабові старшини-Німці, що були в Укр. Гал. Армії.

Бій під Демківкою був такий скорий, що навіть не встигли прийти резерви У.С.С.-ів на підмогу. Ескадрона кінноти У.С.С., що під командував чет. Льва Лепкого, з далека обсервувала відступаючих червоних і тільки в Христинівці без одного стрілу "захватила" кількадесяті коров, які червоні в швидкому відступі залишили. (Далі буде.)

ТОВАРИШІ І ТОВАРИШКИ! За кілька днів почнеться місяць листопад. Чи ви вже подумали про те, як допомогти українській робітничій пресі в Канаді? Чи в вашій організації були вже спеціальні збори в шій справі? Чи вибрали листопадний комітет? Товариші і товаришки! Докладайте всіх сил, щоб перенести місяць листопад як найуспішніше! Робітнича преса, що боронить ваші інтереси і відбиває всі напади ворогів працюючих — кидче до вас в цьому місяці: забезпечити свого одинокого оборонця і борця — українську робітничу пресу в Канаді!

*) В минулому числі "Укр. Роб. Вістей" завшав друкарська помилка в одному слові цієї статті. Було надруковано в першому уступі і горі: "Санітарна лезючка задержалась на станції Колодимо", — а має бути: Колодими.

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ЗНОВУ ДВА ВЕЧЕРІ В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ.

"НАЙМІТ".

Користь мене хоч вкороті сказати про два вечери в Укр. Роб. Домі — 24. і 25. жовтня.

Дня 24. жовтня Драматично-співацький гурток при Укр. Роб. Домі в Винніпегу представив п. н. "Наймит". Кажу представлення, бо не знаю, чи то була драма, чи комедія. Мала-б бути драма, бо на сцені аматори плакали. Але в сцені люди сміялися, отже здається, була комедія. Такого плачу я ще не бачив на сцені. Плакали чотири куркулі, урядник, і пів, що не стало їм самотньо. Не плакали, але ревіли, як бичи. Плакали вони не тільки за самотньою, але й за своїм темним, пливом куркулім життям. Плакали, бо найкращі владні вершки, бо з розумних вони стали дурними, а ті, кого вони уважали дурними, стали розумними.

Одним словом драма й комедія, з якої можна і посміятися і розуму набратися. Грали її аматори не соріше, але замітно було, що не знали напам'ять роль, а тому часами не могли добре орієнтуватися на сцені. Деякі сцени були гарні. Замічав по глядах, що любив. Штука легка до зрозуміння без ніяких пояснень. Але треба така старатися лише грати, а тоді ця штука буде мати подвійну цінність. Публіка любить дієву комедію, а не роблену, і любить коли в самій середині є серйозні моменти. Публіка шире сміялася і з нею, коли пів ніп ніс навітряк, але та сама публіка гримасами ослепила привітала найміта, коли він весело і бодро вернувся з війни і з революції з червоною п'ятикутною значкою на жіночому кашкеті. Славно також те, що не дивлячись на запозитий йому куркулім крику, він їм сказав: "Ваш наймит вам прощає!" Це значить, що наймит чесні. Славно також те, що люди пішли в 11-й годині до дому.

Кажу, штука гарна, легка, яку любив публіка! Більше, таких, товаришів! І більше вкладайте в такі штуки життя!

КОНЦЕРТ.

В неділю, 25. жовтня відбувся в Укр. Роб. Домі в Винніпегу концерт — другий в цьому сезоні. Концерт був мінаний. Виступав мішаний хор, ІІ група мандоліністок, солісти і декілька музикантів. Загальною концерт був гарний. Перші дві пісні — "Інтернаціонал" і "Прапор Червоної" виконав хор разом з мандолінною оркестрою. Це дуже гарно. Я бачив би, щоб хор і мандолінні частіше виступали спільно. І то ще шоб і перша група була з ними, якщо тільки вміють сцену і виконали народні пісні. Хор співав добре, співак, як минулого року. Може тому, що давно я чув хоральний спів. Крім вище згаданих пісень, хор співав "Коваль", слова І. Франка, музика Верізького, "Ой у саду", "Ой чаша до куряни" і "Як не женився, то не журився". Це народні пісні. Співав добре. Заледься, трішки за слаби соргани та місцями виривалися і перекривали теорию в деяких місцях добре співали баса, асес., сміливіше, товариш, на форте — Там де треба, бас має право так гукнути, шоб аж вікна брели. І то гукнути басами, а не теоріями. Я вірю, що з часом він зробіть. А от соргани то треба підкріпити старшими жінами.

Молодецькі мандолінні грали, й

НАД ЦИМ НАМ ТРЕБА ВЖЕ ПОДУМАТИ.

Салт Сте Мері, Онт.

Про нашу місцевість дуже мало пишеться в газеті, тож я рішив написати дещо, шоб робітники наших місцевостей знали, яке тут положення. Коли судити організацію роботу робітників, то робиться тут дуже мало. А коли судити роботу панів-капіталістів, то робиться дуже багато. В Салт Сте Мері є дві великі фабрики, в яких працює понад дві тисячі робітників. Перша — це велика відливарня, в якій працює около п'яти тисяч робітників. Теж там працює панів-капіталістів дуже наживається за час світової війни і тепер не дуже спешиться з роботою, даючи робітникам часом навіть по 9 місяців "ваканції" на рік. Отже з того робітників має вжити цілий рік. Тепер фабрику отворили на час виборів, розуміючи, що як діти робітників годують роботу, то за це можна дістати його голос. А коли пані дістане робітників голоси, тоді поїде собі до Оттави і там буде гуляти, а своїм управлінцем скаже замкнуті фабрики. Тож майтея, робітники, на обачності і нехай пан не заїде вашими голосами до парламенту.

Другою фабрикою є папірня, де пані нашими мезлами виробляють папір, на якому відтак друкують газети, якими затуманюють наш розум. Як бачите, ми своїми руками виробляємо папір, який-вони відтак використовують для того, шоб напунувати нас намі. Валстителями місцевості папірні є пані з "Спенніс Ривер" спілки. Робітники в інших місцевостях є позамодені з тими паніми, бо вони мають папірні в різних місцевостях, а тепер почали будувати папірні в Манітобі. Ця компанія заробила тут за рік два мільйони доларів. Але чего її не вистаряє, і вона вважала до того, шоб ще більше видушити з робітників. І так вона з одного департаменту З'явилася шість тисяч робітників з роботи. Ту саму роботу розскала на тих робітників, що лишилися. Отже заощадила за рік \$8,586.00. Знову 19. жовтня відбулася з роботи дванадцять робітників і знову їх роботу розскала на тих, що лишилися. Отже, разом з попередньо відправленими робітниками це для компанії \$25,785.00 на рік, бо продукція не зменшилася. Так пані заощаджують собі тисячі й мільйони, а робітники попадають в нужду й голод. І це тільки з одного департаменту, а таких департаментів є багато і так діється в різних фабриках.

Капіталісти використовують кожному хвилину, шоб більше вижити з роботи робітників, бо відправивши з роботи робітників, вони заставили два рази тише працювати тих, які лишилися в фабриці. А це тому, що вони організовані, що свідомі свого хижачого завдання, а ми хоч і чисельні, але темні, розпоршені і коли бачимо, що капіталісти проганяють з роботи наших товаришів, ми покоро чекаємо, коли приїде черга і на нас.

Так от, товаришів робітників, беріть себе на розум. Подумайте, чи я даю вам ходити розпоршеними, не свідомими і плакати на свою гірку долю, чи взяти примір з наших виборців, залучитися разом і стати до боротьби за краще життя?

Невідомий.

Не забувайте про пресовий фонд наших часописів.

"В 1917 р. закон про конскрипцію зівстав ухваленій консервативами і лібералами, бо вони тоді становили так званій "юніоні government" (злучене правительтво). Ліберали і консервативі перевели також відомий виборчий закон на воєнний час.

"Ліберали й консервативі в 1919 р. перевели поправки до іміграційного закону, на основі яких багато Українців і інших були депортовані без судової розправи.

"Мр. МекМоррей каже, що він освободив МекЛаклена з в'язниці. Але хто посадив МекЛаклена до в'язниці? Ліберальна партія в Новій Скошії і приїтеді Мр. МекМоррея в палати посівів.

"Наприкінці заявляю, що я проти ажivanja війська під час страйків серед яких-би то умовин не було. Військо звичайно посилається не на користь робітникам. Коли робітники є на страйку, то вони коду хлеба, а не куль.

"В цих виборзах я є кандидатом Независимой Партії Праці. За весь час мого сповнювання обовязку на публічному становищі я завжди борюва за дійсні інтереси робітників. Коли зістану вибраний в четвер, то буду продовжати боротьбу за робітничу класу.

А. А. Гінс."

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Трансконна, Ман.

В суботу, 24-го жовтня, відбувся похорон т. Ф. Вайвуда, члена Відділу ТУРФДім. Тов. Ф. Вайвуда похований був в суботу, 17. жовтня на похованні в диких кавках в там найшов собі передчасну смерть. Коли він, ідучи цвинем по Сідор Лейку, хотів позирати качки, човен якийсь припало до перевернувся і т. Вайвуд пішов у воду. Наочні свідки оповідають, що вода не була глибока, але його гоїди бурі виринули через глибоке болото, в яким він борювався через одну годину і три четверти та на очах своїх товаришів потонув. Тіло покійного добуто із того болота аж третього дня і перевезено до похоронного бюра в Трансконі.

Покійний т. Вайвуд народився в старій Росії, здетсь в Латвії. Від молодих років свого життя пішов у світ та працював в різних краях Європи. Він був добрим столарем. Через останні сім років працював в місцевих залізничних шляхах, належав до Відділу ТУРФДім, а також в до юнію по своїй професії. Покійний числив 45 років, одгавив жінку і четверо дітей.

Тому, що родина покійного осталася без жадних средств до життя й з моргеджком на хатчині, Відділ ТУРФДім, а алок юнія "Інтернаціонал Бродервуд оф Кармен" зайнявся похороном на кошт цих двох організацій. У вище згаданих дні в 2-й годині по полудні тіло покійника привезено до салі У.Р.Д. На похорон зійшлася рикномантна публіка, рикнів народностей, клас та переконань. Сала була заповнена по береги. Прадцальні промови в салі і на гробі виголосили місцеві товариші.

Так відбувся похорон столаря-робітника, яким займався робітничі організації.

Учасник похорону.

ПОТРІБНО учителя до української робітничої дитячої школи, котрий міг би управляти хором і вчити грати на мандолинах. Платня піся угоди. Згодуватися на адресу:

Shkilrada, P.O. Box 915, Thorold, Ont.

НУЖДА СЕРЕД ЗОЛОТА.

Теміск. Онт.

Північна частина провінції Онтаріо дуже багата копалями золота, а в яких працює багато робітників. Висхід тут страшний, не менший, як в Південній Африці, де визискують Негри. А найгірше шале він в копалях Голденджер, де працює п'ять тисяч робітників. Удосконалена техніка дає властителям спромку довести визиску до найвищого степеня. Праца тут визнається в той спосіб, шоб майнер який вертеть машинною дір, дістає 40 центів від дір, коли ввертеть 10 дір. А дальше дістає по 40 центів за кожну діру. Коли-ж не ввертеть 10 дір, то не дістане по 40 центів, і робітники зі шкряпають, шоб ввертеть більше дір. Тут не треба нагайчати. Самі умовини праці гонять робітників.

Так само всі робітники, що працюють в "крос-катах" і "дрейфах" є контракторами. Там теж такі умовини, шоб робітники один наперед другого немає в дні, шоб не було каляцтва. Компанія не докорить робітником, бо за брамою сотки стоить гододин, що готові кожній хвилі продати свою працю. Санітарні умовини так само страшний. Приміщення, де робітники минають одежу, брудне. Гарячої води, шоб обмитися, зовсім нема. Від майни до міста 20 минут ходу. По дорозі нема освітлення. Робітники, ідучи з роботи, падають в ями по дорозі в темноті. Шляхта тут під опікою французьких попів. Догляд за хорими і скаліченими робітниками там дуже поганій. А найгірше, як попадається туди робітнику, що не хоче виконувати рикнів релігійних обовязків. Тоді обходження з ним цілком нехачське. Доктори тут так само нездалі, непрактичні. Бувають випадки, шоб лікар робітника п'ять або шість місяців, а відтак калікою відсилають до Торонто, коли вже може й зовсім загіпно. На днях відіслали до Торонто двох українських робітників, котрим побіло ному. Одному робили чотири рази операцію і після п'яти місяців мук відіслали до Торонто. Таки тут умовини праці в копалях золота. Але приїде час, коли робітники, організувавшись, месуть це "культуре" невільничтво. Але для чего вони тепер повинні всі ставати членами майнерської юнії та злучитися зі всіми організованими робітниками.

Майнер.

Намайо, Алта.

Товаришу Редактор!

Прошу не відмовитися помістити цих кілька рядків на сторінках "Укр. Роб. Вістєр".

Працюю в вуглевій майні коло Едмонтона. Ме майна то, а компанія. Заробляв треба мати кінське і небезпечно з життям. Робітників в цій майні-працею дуже мало і нема тут ніякої юнії. Умовини праці дуже погані. Тільки моє розради, як прийде газета, бо з неї довідуємо все про щось нового і цікавого. Правда, часом і сумно мені робитися, як побачу в ній вісти про Східну Галичину, що кривавиться під залізним обсаком буржуазної Польщі. Нераз находять на мене думки про поворот до Галичини, до своєї рідної хатини, до жінок і дітей. Все давно я виїхав з старого краю й плантаюся по тих широкіх преріях Канади, то й хотілось-б ще побачитися з своїми рідними. Але коли читаю як польська буржуазія змушується над селянами в Сх. Галичині, то мені зараз чогось гаряче стає з груди мов-би тижким каменем привалив. Не багато поможуть рикнів скерти на польських панів, бо польські пані на скерти не звязать. Але коли українські селянські робітники вискакують свій біз на сторінках своєї преси, то тим самим виробляється в них суцільний погляд на дану справу і будуть більше думати над способом подолання цього лиха раз на завжди. Приїде той час, коли українські працюючі маси порухнуться з польськими панями і відплатяться їм по їхній заслугі.

Заравлю ширю читачів "У.Р.В." і правительтво, що листопада кампанія в користь нашої преси наближається. Хай не буде ні одного українського робітника в Канаді, шоб чим небудь не поміг своїй пресі.

Гр. Ризюк.

Дроздегер, Алта.

Посылю Вам \$6.00, з чого \$4.00 на передачу "У.Р.В.", \$1.50 на передачу "Робітничі" і 50 ц. на пресовий фонд "У.Р.В." Через що я так довго не вислав передачу, то не трудно вгадати. Грошей в мене не було й зароб багато нема. З весни не було роботи, тут знову страйк був в майнах на заході, то дуже тяжко було за цента. Тепер сак-так пару доларів заробував, то й не можу забути за нашу дорогу пресу. Часопис "У.Р.В." мені дуже дорогий і без него не можу обійтися. Дійсно робітничий часопис, який є "У.Р.В." це моя однаква духова зброя, з якою не можу розстатися.

Клину до всіх українських робітників в Канаді, шоб читали "У.Р.В.", шоб помагали їм, бо робітників без своєї газети не саме, що жовірі на війні без карабіна.

Пам'ятаймо товаришів за свою роботу пресу і помагаймо їй чим тільки можемо.

Гарій Манорик.

Торонто, Онт.

Робітники в Торонто старались цього року перевести активну протипроцую кампанію і розорзнути нею працюючі маси та отворити їм очі на те, хто і за що воював та кому вони потрібні. Поліція старалася перешкодити цій кампанії. І коли тільки

ЗВІТ ВІДЛІВ ТУРФДІМ В ВЕСТ ФОРТ ВІЛІАМ, ОНТ.

Квартальні збори відділу відбулися 11. жовтня, в год 8.30 вечером.

Голова отворив збори і завітав членів, шоб ставили кандидатур на вибір голови до перепроводження зборів. По виборі голови почалася програма зборів. Голова виклав з-подоина кожного учасника і кожний дав свій звіт.

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

Місячних зборів відділ відбув 3, засідань заряду 7, концертів 3, представств 3, розіграшка 1, лекцій, по історії України 5.

Фінансовий стан представляється так:

Приходи:	
Листень	\$ 88.55
Серпень	238.11
Вересень	246.95
З 3 миң. кварталу	182.51
Разом	\$756.12
Росходи:	
Листень	\$172.60
Серпень	311.45
Вересень	150.11
Разом	\$634.16
Повторення:	
Приходу	\$756.12
Росходу	634.16
Остає в касі	\$121.96
М. Шимків, секр.	

ЗНОВУ НОВЕ ПРЕДСТАВЛЕННЯ!

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ ГУРТОК ПРИ УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ

відогреає

В СУБОТУ, ДНЯ 31. ЖОВТНЯ 1925 Р. В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ У ВІННІПЕГУ

прекрасну комедію-драму в 4. діях В. Винниченка п. н.:

НАТУСЬ

Я, що пишу це оголошення, назвав би краще це представлення — "ЧОРТ А НЕ ЖІНКА". Коли-б то ще хоч сама тільки жінка! А то тобі ще й теши і жіночі брат. Ще й Натусь, молодого хлопця, рідного сина, навчили спільно своєї політики. Ви думаете, що це робітники, або якісь темні невідомі селяне. Ні, це пані, інтелігенти, високовчені. А що вони виробляють? Ви бачили коли таку ж